

Handläggare
Gunilla Schedin
Telefon: 08-508 09 277**Till**
Norrmalms stadsdelsnämnd

Översyn av ersättningssystemet för hemtjänst – remiss från kommunstyrelsen

Förvaltningens förslag till beslut

1. Remissen besvaras med förvaltningens tjänsteutlåtande.
2. Paragrafen justeras omedelbart.

Carina Lundberg Uudelepp
t.f. stadsdelsdirektörAnnette Luengo
avdelningschef

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har begärt yttrande från bl.a. Norrmalms stadsdelsnämnd med anledning av ett förslag till ersättningssystem och tillhörande tidsregistreringssystem för hemtjänsten. Det föreslagna ersättningssystemet innebär en reell höjning av den ersättning som utgår till utföraren. Den enskildes avgift kommer att baseras på faktiskt antal utförda hemtjänsttimmar.

Förvaltningen är i allt väsentligt positiv till de föreslagna ersättnings- och tidsregistreringssystemen. Införandet av de nya systemen kommer initialt att kräva utökade resurser i form av ytterligare personal. Förvaltningen vill poängtera vikten av utbildning för såväl beställare som utförare när det gäller de nya systemen. Det är också viktigt att både beställare och utförare under införandeperioden kan få det stöd och den support som behövs för att snabbt kunna börja använda systemen.

Bakgrund

Kommunstyrelsen har begärt yttrande från samtliga stadsdelsnämnder samt från äldre nämnden med anledning av ett förslag från stadsledningskontorets förnyelseavdelning till ersättningssystem för hemtjänsten. Yttrandet ska vara kommunstyrelsen tillhanda senast den 27 september 2013.

Ärendet

År 2002 infördes kundval inom hemtjänsten och det nu gällande ersättningssystemet för hemtjänstutförare. Utförarnas uppdrag har därefter förändrats. Allt fler äldre har valt att bo kvar i sitt ordinarie boende med omfattande omvårdnadsinsatser, kravet på den sociala dokumentationen har stärkts och flera olika aktörer inom primärvården har inneburit många samarbetspartner. Fler-talet utförare uppger att de har svårt att genomföra uppdragen med nuvarande ersättning. Det finns även ett antal större privata utförare som sagt upp sina avtal med Stockholms stad med den motiveringen. Samtidigt finns flera indikationer på att de äldre inte får insatser i den omfattning de beviljats.

Nuvarande system

Idag utgår ersättning till hemtjänstutförarna enligt ett nivåsystem baserat på det beräknade antalet timmar som behövs för att utföra uppdraget. För 2013 finns 17 ersättningsnivåer med ersättningar från 324 kronor upp till 60 034 kronor per månad. Det finns också en timersättning som utgår om en person är beviljad mer än 227,2 timmar per månad eller enstaka insatser. Utförarna ska varje månad avvikelserapportera beställd tid som inte har utförts.

Förslag till nytt ersättningssystem

Ersättningssystemet föreslås utgå från utförda timmar, vilket innebär att den enskildes avgift blir timbaserad. I nuvarande avgiftssystem baseras avgiften på antal insatser per vecka. Under vissa förutsättningar kommer den enskilde att få en reducerad avgift om inte alla timmar utförts.

Målsättningen med den nya ersättningsmodellen är att den ska vara tydlig och transparent. Det ska inte råda några oklarheter om vad uppdraget omfattar, vilka kostnader ersättningen täcker och hur dessa är beräknade. Genom att ersättningen täcker kostnader för gångtid och tid för dokumentation ökar också förutsättningarna för en god arbetsmiljö för personalen.

Följande belopp föreslå:

Insatstyp	Ersättningsbelopp - egen regi	Ersättningsbelopp - privat regi
Insats i ordinärt boende dag, kväll och helg (07.00- 22.00)	362 kronor per timme	371 kronor per timme
Insats i ordinärt boende natt (22.00-07.00)	183 kronor per insats	188 kronor per insats
Fast månads- ersättning per larmkund i ordinärt boende	138 kronor per månad	141 kronor per månad

För privat regi är ersättningen 2,5 % högre för att kompensera att kommunala utförare har rätt att göra avdrag för moms på köpta varor och tjänster.

Det nya ersättningssystemet innebär en reell höjning av tim-ersättningen jämfört med nuvarande ersättning. Idag utgår ersättning för 96 procent av den beställda tiden. Genom att införa ett tidsregistreringssystem uppskattas att cirka 81 procent av den beställda tiden kommer att debiteras. Varje procentenhet motsvarar cirka 22 miljoner kronor per år. Att införa ett tidsregistreringssystem är därför en förutsättning för att införa det nya ersättningssystemet.

En trolig effekt av det nya ersättningssystemet är att tiden hemma hos den enskilde kommer att öka, vilket innebär en kvalitets-höjning för brukaren. Detta beror bl.a. på att den nya ersättningen i högre grad än nuvarande ersättning täcker kringkostnader som t.ex. gångtid och tid för dokumentation. Det faktum att utförarna enbart får betalt för den utförda tiden ökar också incitamentet för att utföra all tid hos den enskilde.

Införandet av ett nytt ersättningssystem kräver ett förhållandevis omfattande och tidskrävande utvecklingsarbete i Paraplysystemet (stadens databaserade dokumentationssystem).

Tidsregistrering

Stadens befintliga mobila system för dokumentation - ParaGå föreslås användas för tidsregistrering när det gäller verksamheter

i egen regi. För privata utförare föreslås att staden ska erbjuda två olika lösningar för tidsregistrering.

Införande

Med hänsyn till projektets omfattning och komplexitet bör tidsregistreringssystemet införas etappvis och föreslås ske successivt under första halvåret 2014. Det nya ersättnings-systemet föreslås införas från och med den 1 januari 2014. Detta innebär att utförarna i avvaktan på införandet av tidsregistreringssystemet måste rapportera in totalt utförd tid per månad manuellt i Paraplysystemet. Detta kommer sannolikt att innebära mer-kostnader för stadsdelsnämnderna.

Eftersom stadsdelsnämnderna går in i användandet av tids-registreringssystemet etappvis kommer merkostnaderna att vara olika för de olika nämnderna. Stadsdelsnämnderna kan söka kompensation för detta i tertialrapport 2 2014 och kostnaden beräknas till maximalt 47,0 mnkr.

Informations- och utbildningsmaterial behöver tas fram och utbildning av beställare och utförare planeras och genomföras. Följande aktiviteter planeras:

- Kommunstyrelsen får i uppdrag att i samarbete med äldre-nämnden utarbeta tillämpningsanvisningar för bistånds-handläggare och utförare gällande det nya ersättnings-systemet.
- Äldrenämnden får i uppdrag att genomföra utbildningar och ta fram utbildningsmaterial för biståndshandläggare och utförare vad gäller det nya ersättningssystemet.
- Äldrenämnden får i uppdrag att genomföra utbildningar för utförare i ParaGå.
- Äldrenämnden ansvarar för att stöd och support ges till såväl biståndshandläggare som utförare under införandet.
- Etablera organisation för releasehantering/certifiering /support.

Ekonomi

Både beställare och utförare måste avsätta tid för planering, förberedelser och utbildning. Vidare krävs tid för extra insatser under själva införandet såsom manuell rapportering av samtliga insatser samt aktiviteter för att driva det lokala införandet av tidsregistreringssystemet.

Ett förslag till kompensation för detta är att staden betalar utförarnas användarkonton alternativt att utförarna får

ekonomisk kompensation för den tid som de avsätter för utbildning. Äldrenämnden avser att i tertialrapport 2 2013 äska maximalt 1,7 mnkr som avser 2013 och vidarefördela dessa till utförare inom staden och externa utförare.

Kostnader

I likhet med övriga drift- och förvaltningskostnader för stadens sociala system föreslås att kostnaderna fördelas på berörda fack- och stadsdelsnämnder. Enligt preliminära beräkningar uppskattas driftskostnaderna uppgå till cirka tolv miljoner kronor per år.

Övergången till det nya ersättningssystemet och tillhörande tidsredovisningssystem innebär för 2013 kostnader för ny teknik och förändringar av befintlig teknik på 10,3 mnkr. Kostnaderna för utbildning och information under 2013 uppgår till 5,2 mnkr och övriga kostnader till 4,3 mnkr. Dessa 19,9 mnkr finansieras inom ramen för It-programmet 2013-2018. För 2014 innebär övergången kostnader om 9,3 mnkr. Även dessa finansieras inom It-programmet.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av äldreomsorgsavdelningen i samarbete med socialtjänstavdelningen. Normmalms råd för funktionshinderfrågor och stadsdelsnämndens pensionärsråd kommer att informeras om ärendet vid sina respektive sammanträden den 23 september 2013.

Förvaltningens synpunkter

Förvaltningen är i allt väsentligt positiv till det föreslagna ersättningssystemet som innebär ett förtydligande av uppdraget ur både beställar- och utförarperspektiv. Som förvaltningen ser det finns dock vissa fördelar med nuvarande ersättningssystem, där ersättning utgår i olika nivåer baserade på det beräknade antalet timmar som behövs för att utföra uppdraget. Detta ger en större flexibilitet eftersom utföraren inte behöver ta kontakt med beställaren om den enskildes behov av insatser ökar så länge antalet timmar ligger inom bedömd nivå.

Förvaltningens uppfattning är att det föreslagna ersättningssystemet, genom att inkludera utförarens kostnader för exempelvis gångtid och tid för dokumentation, ökar förutsättningarna för en god arbetsmiljö för personalen.

Förvaltningen är också positiv till förslaget till tidsregistreringssystemet, som innebär att ersättning endast kommer att utgå för

faktiskt utförd tid och att den enskildes avgift kommer att baseras på faktiskt antal utförda timmar. Registreringen av faktiskt utförd tid kommer också att minska de diskussioner mellan beställare och utförare om vilken ersättning som ska utgå, något som nuvarande system ofta leder till.

Förvaltningen vill framhålla att den föreslagna timersättningen till utföraren är förhållandevis låg i förhållande till de faktiska kostnaderna vid Hemtjänst Norrmalm (egen regi), där bl.a. hyran för hemtjänstlokal och de anställdas löner ligger högre än genomsnittligt för staden.

Enligt stadsledningskontoret uppskattas att cirka 81 procent av den beställda tiden kommer att registreras, vilket baseras på erfarenheter från andra kommuner som gått över från ersättning baserad på bedömd tid till ersättning för faktiskt utförda timmar. Om det skulle visa sig att antalet registrerade timmar ökar med två procentenheter kommer detta för Norrmalms stadsdelsnämnd att innebära en ökad kostnad med cirka 3 mnkr per år.

Vissa utförare erbjuder idag insatser i form av städning, tvätt, tillsyn nattetid och som utförs på entreprenad /av underleverantörer. Av förslaget framgår dock inte hur den typen av insatser ska registreras. Det är viktigt att detta klargörs.

I vissa fall är det nödvändigt med dubbelbemanning för att kunna utföra de insatser den enskilde har behov av. Av ärendet framgår inte om kostnaden för dubbelbemanning ingår i den föreslagna ersättningen. Även i detta fall behövs ett klargörande.

Införandet av de föreslagna ersättnings- och tidsregistrerings-systemen kommer initialt att kräva utökade resurser i form av ytterligare personal. Införskaffandet av den tekniska utrustning som behövs för tidsregistreringen kommer också att medföra ökade kostnader. Därutöver tillkommer drifts- och förvaltningskostnader, som enligt förslaget, kommer att fördelas mellan berörda fack- och stadsdelsnämnder.

Förvaltningen vill poängtera vikten av utbildning för såväl beställare som utförare när det gäller de nya systemen. Det är också viktigt att både beställare och utförare under införandeperioden kan få det stöd och den support som behövs för att snabbt kunna börja använda systemen.

Vad gäller Normalm finns idag 1 061 äldre och 77 personer med funktionsnedsättning som beviljats hemtjänstinsatser. Förvaltningen vill framhålla vikten av att dessa personer informeras om att den avgift han eller hon betalar kan påverkas av det nya tidsregistreringssystemet.

Bilaga

Remisshandlingar